

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

طرح دوره "اصول خدمات سلامت"

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: پزشکی اجتماعی و خانواده

عنوان درس: اصول خدمات سلامت

نوع و تعداد واحد¹: نظری - 1/5

نام مسئول درس: دکتر زهرا رام پیشه

مدرس/ مدرسان: دکتر زهرا رام پیشه، دکتر نرجس خلیلی، دکتر ارغوان حاج شیخ الاسلامی، دکتر ندا سلیمان وندی آذر، دکتر

زینب فروغی

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی عمومی - علوم پایه

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: پزشکی اجتماعی

محل کار: دانشکده پزشکی - گروه پزشکی اجتماعی و خانواده

تلفن تماس: 021-88603458

نشانی پست الکترونیک: rampisheh.z@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

¹نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری - عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

در این درس دانشجو با اصول اولیه و زیر بنایی سلامت آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

دانشجو در این درس باید با کلیات و تاریخچه سلامت در ایران و جهان و با انواع نظام های عرضه سلامت در جهان آشنا شود. مفاهیم سلامت و بیماری را درک کند، و خطرات تهدید کننده سلامت و گذار سلامت در جهان و ایران را بشناسد. با مفهوم سلامت برای همه و سطوح پیشگیری آشنا شده و بتواند مراقبت های بهداشتی اولیه را بکار گیرد و بر اساس سطوح پیشگیری مراجعین را مدیریت و ارزیابی خطر کند. با نقش سازمان های ملی و فراملی در توسعه سلامت آشنا شود. با مفاهیم اولیه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت آشنا شده و بتواند ارتباط بهداشتی برقرار کند و مراجعین را در زمینه خدمات سلامت آموزش بدهد. با اهداف توسعه پایدار آشنا شود و نقش عوامل اجتماعی موثر بر سلامت را شناخته تا بتواند در مدیریت بیمار آن ها را به کار ببندد. با اهمیت بهداشت محیط، و بهداشت حرفه ای آشنا شده و نقش آنها را در ارتقای سلامت جمعیت بشناسد. با بهداشت مواد غذایی و نقش تغذیه در سلامت آشنایی پیدا کرده و بتواند در حوزه های مرتبط اصول آن را به کار ببندد. اهمیت سلامت دهان و دندان را درک کند. با ارزیابی فناوری سلامت آشنا شود. برنامه ایمن سازی را بشناسد و بتواند اجرای آنرا هدایت نماید.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- 1- کلیات، تاریخچه و سیر تکاملی سلامت عمومی در ایران و جهان را توضیح دهد
- 2- مفاهیم سلامت و بیماری را بیان کنند و سطوح پیشگیری را بشمارد
- 3- نظام مراقبت های اولیه سلامت (PHC) را تشریح کنند
- 4- شاخص ها و سیمای سلامت در ایران و جهان را بشمارد
- 5- سازمان های محلی، ملی و فراملی مرتبط با سلامت را نام ببرد
- 6- مفهوم آموزش و ارتقا سلامت را شرح دهد
- 7- عوامل محیطی مرتبط با سلامت (هوا، آب، پسماند، فاضلاب، صوت و پرتو) را نام ببرد
- 8- عوامل اجتماعی مرتبط با سلامت را بشمارد
- 9- سلامت و ایمنی محیط کار را توضیح دهند
- 10- اصول و کلیات ایمن سازی را شرح دهد
- 11- اصول مدیریت خدمات سلامت را توضیح دهد
- 12- حقوق دریافت کنندگان خدمات سلامت را بشمارد

رویکرد آموزشی:

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- ☐ کلاس وارونه
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- ☒ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)
- ☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- ☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ☐ بحث در گروه های کوچک
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریو
- ☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی
- ☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

وسایل کمک آموزشی:

- وایت برد ☒ پروژکتور اسلاید ☒ وسایل کمک آموزشی skill lab ☐
- سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

جدول تقویم ارائه درس

روز و ساعت کلاس : دوشنبه - 8 تا 10

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسان
1	مفاهیم سلامت و بیماری و سطوح پیشگیری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر رام پیشه
2	سلامتی به عنوان حق عمومی و نظام های سلامت در ایران و جهان	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر رام پیشه
3	مراقبت های اولیه سلامت (PHC)	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر خلیلی
4	رویکرد اقتصادی به خدمات سلامت	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر سلیمان وندی آذر
5	عوامل اجتماعی مرتبط با سلامت	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر سلیمان وندی آذر
6	آموزش و ارتقای سلامت	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر رام پیشه
7	اصول و کلیات ایمن سازی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر رام پیشه
8	سلامت و ایمنی محیط کار	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی		دکتر سلیمان وندی آذر

دکتر خلیلی		سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی	سنجش وضعیت سلامت در جمعیت ها : مروری بر وضعیت ایران و جهان	9
دکتر شیخ الاسلامی		سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی	سازمان های بین المللی، ملی و محلی مرتبط با سلامت	10
دکتر فروغی		سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی	اصول مدیریت خدمات سلامت	11
دکتر رام پیشه		سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...) و در صورت نیاز محتوای الکترونیکی	حقوق دریافت کنندگان خدمات سلامت	12

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس¹

تکالیف و فعالیت های مورد انتظار دانشجو:

- 1- حضور به موقع و فعال در جلسات کلاس
- 2- در صورت ارائه تکلیف به دانشجو، انجام به موقع و ارسال به موقع تکالیف یا ارائه کنفرانس یا سمینار در صورت درخواست استاد مربوطه

شرایط حضور و غیاب دانشجو: در این کلاس دانشجو دو جلسه حق غیبت موجه دارد. در صورتی که بیش از دو جلسه غیبت داشته باشد، واحد مربوطه حذف می شود.

روش ارزیابی دانشجو:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده/ میان ترم/ کوئیزهای کلاسی)²

¹ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2 . Formative Evaluation

- ارزیابی تراکمی (پایانی/پایان ترم)¹

سهام ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

برای 90 درصد آزمون پایان ترم، به ازای هر جلسه کلاس، 4 تا 5 سوال چهارگزینه ای طرح خواهد شد.

نحوه ارزشیابی و درصد نمره:

- ☐ آزمون میان ترم ----- درصد نمره
☒ انجام تکالیف 5 درصد نمره
☒ شرکت فعال در کلاس 5 درصد نمره
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

* نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی، چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند

عینی (مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)

* نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

نحوه برگزاری آزمون

- ☐ تشریحی ☐ پاسخ کوتاه ☒ چندگزینه ای ☐ جور کردنی ☐ صحیح - غلط ☐
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

منابع به تفکیک اصلی و پیشنهادی:

کتاب چاپی: اصول و کلیات خدمات سلامت تالیف: هیات مولفین دانشگاههای علوم پزشکی کشور. چاپ اول 1399-

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد